

Motion till riksdagen

1989/90:So492

av Kenth Skårvik och Leif Olsson (båda fp)

Det höga antalet självmord

Det höga antalet självmord i landet berättar om att man sett handlingen som en sista utväg, ur en för många meningslös tillvaro. Det går naturligtvis inte att generalisera om orsakerna, men väldigt många människor måste innan den desperata handlingen skedde ha mått så illa att den otänkbara handlingen blev det enda kvarvarande alternativet.

Det finns en del uppgifter samlade om antal och om orsaker bakom självmorden. Det är t.ex. skakande att det finns så många kvinnliga alkoholister som begår självmord, av dem är 300 kvinnor, trots att kvinnorna bara är en fjärdedel av samtliga alkoholmissbrukare.

Undersökningar visar att kvinnor som missbrukar alkohol har väldigt hög självmordsfrekvens. Självmord är dessutom vanligare bland de alkoholister som är socialt välanpassade. Från socialläkarhåll ser man ett samband med missbruket av alkohol och hjärnans signalsubstans. Signaler från hjärnan utlöser depressioner. Att missbruket dessutom skapar sociala problem tode vara väl känt. Är det en kvinna som börjar supa så skiljer hon också ut sig från sin sociala samvaro.

Även ett stort antal ungdomar tar livet av sig. Narkotika och alkohol finns också här med i bilden, där en stor orsak till självmord är allmän vilshenhet och avsaknad av trygga relationer till anförvanter.

Trots att mycket kan ledas hän mot stimulantia av olika slag, är det centralt i alla dessa tragiska händelser, att det inte står väl till med den inre miljön i landet. Vi har i reklam, i massmedierna, på arbetsplatserna och i många hem, en väldig fokusering på vad vår kropp behöver, att den skall må gott och att vi så långt resurserna medger skall hänga med i trender och tidens strömningar. Väldigt sällan framgår att människan kan ha inre behov som behöver tillgodoses.

Nu är det så att det i ett demokratiskt land inte går att lagstifta om normer, om moral och hur man skall vara mot varandra. Och väl är det. Däremot kan vi ta reda på varför det är som det är och om samhället utifrån sin uppfattning om humanitet och rättvisa kan förebygga tragedier. I många kommuner finns det ungdomsmottagningar och där utförs ett mycket gott arbete. Tyvärr är de ekonomiska resurserna begränsade i kommunerna och de goda ambitionerna stannar i många år på papperet.

Vi ser de ideella organisationerna, typ LP-stiftelsen, frikyrkorna och RIA, som organisationer som snabbt och utan byråkrati kan gå in med uppsö-

kande verksamhet. Även Svenska kyrkan utför på många håll ett gott arbete.

Mot. 1989/90
So492

Trots att många uppgifter finns samlade om självmorden, har de nu nått ett antal som uppmanar till analys om handlingsmotiven, i den mån de är kända, och om hur självmorden fördelar sig över landet, befolkningsgrupper, ålderstal och könsfördelning, invandrargrupper kontra "svenskar" etc. En sådan samlad kunskapsbank skulle vara till stor nytta – både för enskilda, för organisationer, myndigheter och våra folkvalda organ.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av stöd till ideella organisationer som verkar i syfte att förhindra självmord,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att snarast föranstalta om en samlad undersökning kring självmorden,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att mot bakgrund av undersökningen förelägga riksdagen förslag till program och insatser på området.

Stockholm den 25 januari 1990

Kenth Skårvik (fp)

Leif Olsson (fp)